

РЕШЕНИЕ

№ 5198

гр. София, 24.07.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 18 състав, в публично заседание на 24.04.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Росица Драганова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **5931** по описа за **2011** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 8, ал. 4 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА).

Образувано е по жалба от Н. К. Ц., ЕГН [ЕГН], от [населено място], [улица], чрез упълномощения адв. Д., срещу решение № 230/16.06.2011 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА), в частта в която е установена и обявена неговата принадлежност към органите на Държавна сигурност.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на обжалваното решение на Комисията, тъй като от документите, посочени в решението, въз основа на които е прието, че жалбоподателят е бил секретен сътрудник – агент, не може да се установи наличието на дейност като такъв. Оспорващият посочва, че не е бил вербуван като сътрудник на ДС, не е избирал името „В.” и не е извършвал дейност под каквато и да е форма за ДС и не е бил ръководен от Д. Т.. От съда се иска да отмени решението в оспорената му част. Претендират се направените по делото разnosки.

В съдебното производство жалбоподателят, лично и чрез процесуалния си представител – адв. Д., поддържа жалбата.

Ответникът – КРДОПБГДСРСБНА – чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата по мотиви, изложени в отговора към нея.

Административен съд София - град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Административното производство по издаване на оспореното решение е започнало по повод писмо изх. № ВАК 34/22.2.2011 г. от Председателя на Висшата атестационна комисия (ВАК), вх. № на КРДОПБГДСРСБНА 2110 от 23.02.2011 г., с приложени списъци на членове на Президиуми и Научни комисии при ВАК по мандати за периодите: 2000 г. – 2003 г., 2003 г. – 2006 г., 2006 г. – 2009 г. и 2010 г. За мандат 2010 г. на Висшата атестационна комисия отдел НК 09 А по медицински науки – терапевтични специалности е посочен Н. К. Ц..

С Решение № 230 от 16.06.2011 г. на Комисията е обявена принадлежността на жалбоподателя към органите по чл. 1 от ЗДРОПБГДСРСБНА. В административния акт е посочено, че Н. Ц. е вербуван от о.р. Методи К. В. на 24.06.1981 г. и е регистриран на 03.07.1981 г. Осъществяваното сътрудничество е към С. на МВР-ДС-VI-V, в качеството на агент с псевдоним „В.“.

Документите, въз основа на които е установена принадлежността по чл. 1 от ЗДРОПБГДСРСБНА са: регистрационна бланка, регистрационен дневник; картони обр. 4 – 2 бр. и обр. 6; лично дело № ІА-32767, вкл. съдържащите се в него писмени документи от ръководилия го щатен служител: рапорт относно вербовка на Н. К. Ц. за агент на ДС от 25.06.1981 г. и Предложение относно изключване на агент „В.“ от агентурния апарат на ДС.

В хода на съдебното производство като доказателства са приети, представените с административната преписка писмени документи.

Жалбоподателят е упражнил правото си на достъп до всички документи, събирани за него от органите по чл. 1 от закона, съгласно чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗДРОПБГДСРСБНА чрез подаване на заявление вх. № 7389/20.06.2011 г. На 20.06.2011 г. в Комисията са му предоставени копия от документи, от които е видно, че за него е събирана и друга информация от бившата ДС, като обект на разработка, за което са му били предоставени за запознаване картон – строго поверително – обр. 1к и Протокол № 556/04.09.1962 г. за унищожаване на материали, в който под № 9 с дело № ІІІ-раз.25365 фигурира разработката за Н. Ц..

Видно от така представените документи, Ц. е бил разработван от ДС по времето, когато е бил войник, в качеството на лице имащо близки в капиталистически страни. Посочено е, че дело № ІІІ-раз. 25365 е заведено на Н. К. Ц., род. 7.ІІ.1942 г. в [населено място]. Произхожда от буржоазно семейство, безпартиен. Делото е образувано на 7.ІІІ.1960 г. от отдел 8-ми, у-ние V ДС, по предложение на о.р. Я., за това, че Ц. произхожда от буржоазно семейство. Баща му и една от сестрите му са заминали през 1946 година за САЩ и отказали да се завърнат в Б.. До 1960 г. са ги водили на О. от І р.у-ние С. и не са получени данни, че се занимават с вражеска дейност.

От Комисията е представена извадка от Национална база данни Население, от която е видно, че Н. К. Ц. е единственото съществуващо лице в НБДН към 1997 г. с тези три имена, тъй като другото лице с тези три имена е родено през 2001 г.

Разпитан е посоченият от жалбоподателя свидетел С. Г. И.. От показанията ѝ се установява, че на 20.06.1981 г. е била командирована в С. – филиал на Кожна клиника на МА за лекуване на болни с алергични заболявания на кожата. Първата смяна е започнала на тази дата, като лекар на смяната е бил д-р Ц.. Няма спомен в санаториума да е идвал Методи К. В., на който името му се носело в цялата

Медицинска академия, че отговарял по линия на МВР. Дадените свидетелски показания, съгласно чл. 164, ал. 1, т. 2 от ГПК, не могат да опровергават съдържанието на официален документ, какъвто съгласно 179, ал. 1 от ГПК е рапортът за вербовка на Н. К. Ц. за агент на ДС, съставен от зам.н-к Отделение 05, Отдел 06 Ст. лейтенант М. В..

Не са разпитани поисканите от жалбоподателя свидетели Методи К. В. – поради невъзможност да бъде призван от адресите му, фигуриращи в НБДН и инспектор капитан Д. Т. в отдел ДС – С. на МВР – починал.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Видно от представеното заверено копие от известие за доставяне, оспореното решение е съобщено на Н. Ц. на 21.06.2011 г. Жалбата е подадена в съда с вх. № 15397/05.07.2011 г., в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – адресат на акта, с жалба срещу акт, подлежащ на оспорване, поради което същата е допустима и като такава следва да се разгледа по същество.

По същество жалбата е неоснователна.

Обжалваното решение е издадено от компетентен орган, предвид правомощията на Комисията по чл. 9, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, да разкрива и обявява имената на български граждани, заемали или заемали публични длъжности или извършвали или извършващи публична дейност, за които е установена принадлежност към органите по чл. 1 от същия закон. Изрично предвиденото в закона свое правомощие Комисията е упражнила при надлежен състав, необходим кворум и мнозинство, тъй като същата е заседавала в състава, в който е избрана с решение на Народното събрание от 05.04.2007 г., обн., ДВ, бр. 31 от 13.04.2007 г. и от 8 от общо 9 членове, а решението е взето с мнозинство повече от половината от всички членове при наличие на заседателен кворум вр. чл. 8, ал. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

Решението е издадено и в предвидените писмена форма и със съдържанието по чл. 29, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, тъй като съдържа изискващите се индивидуализиращи белези за лицето, чиято принадлежност се установява и обявява, както и данните относно качеството, в което е осъществявано сътрудничеството и наличните документи, доказващи принадлежността към органите по чл. 1 от същия закон. В решението не е направено отбелязване по чл. 29, ал.3 от цитирания закон, тъй като за жалбоподателя освен данни по регистрационните картотеки - картони обр. 4 и 6, регистрационна бланка, са налице и други доказателства по чл. 25, т.3 от закона – рапорт за извършена вербовка от 24.06.1981 г. и предложението за изключване на агент „В.” с рег. № 60840 от агентурния апарат. В последния е посочено, че бащата на Ц. е роден през 1915 г. и е завършил фармация в Германия, а майка му през 1918 г. – обстоятелства, които жалбоподателят сочи като неверни. Не са налице подписани от Ц. документи, нито изходящи от него такива.

Решението съдържа и подписи на всички членове на комисията, които са и участвали в гласуването, с което е спазен чл. 16, ал. 3 от Правилника за дейността на комисията, като липсва и отбелязване за подписването му с особено мнение по смисъла на ал. 4 от същия Правилник. На заседанието е воден и протокол, приложен по делото, в който са отразени разискванията и гласуването на членовете на Комисията, съгласно чл. 8, ал.3 от ЗДРДОПБГДСРСБН. Протоколът е съставен в предвидената по чл.17 от посочения Правилник форма и е подписан също съгласно изискванията на посочената разпоредба.

Съдът не констатира съществени нарушения на административнопроизводствените правила при приемане на решението. Неуведомяването на жалбоподателя за започване на производството и неучастието му в него не е съществено нарушение, доколкото участието на и представянето на доказателства в хода на производството от жалбоподателя не би довело до решение в друг смисъл при налични документи в архивите, тъй като Комисията действа при условията на обвързана компетентност. Това означава, че при наличие на предвидено в закона основание е длъжна да издаде решение за установяване и разкриване на принадлежност на дадено лице към органите по чл. 1 от Закона, като извършва това въз основа на документите, съдържащи се в специално създадения централизиран архив на документите на ДС и на разузнавателните служби на БНА, който се управлява от КРДОПБГДСРСБНА съгласно чл. 4, вр. чл. 11 и чл. 1, ал. 3 от закона.

Съгласно чл. 24 от ЗДРДОПБГДСРСБНА принадлежност към органите по чл. 1 от същия закон се установява при наличието на дейност като щатен или нещатен служител или секретен сътрудник на органите по чл. 1 закона. Според разпоредбата на чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА наличие на дейност като секретен сътрудник се установява със собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА установяване на принадлежност към органите по чл. 1 е задължително за: 1. лица, регистрирани от избирателните комисии за участие в избори за президент и вицепрезидент, народни представители в Народното събрание и в Европейския парламент, кметове и общински съветници; 2. лица, заемали публични длъжности от 10 ноември 1989 г. до влизането в сила на този закон; 3. лица, заемащи публични длъжности или извършващи публична дейност към деня на влизане в сила на този закон; 4. лица, които са посочени като длъжници или са били членове на управителен или контролен орган на предприятие, посочено като длъжник в бюлетина по чл. 3, ал. 2 от Закона за информацията относно необслужвани кредити. В чл.3, ал.1, т.1-29 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е дадена дефиниция за целите на закона кои конкретни длъжности са публични длъжности по смисъла на закона.

При анализа на разпоредбите на чл.24-26 от ЗДРДОПБГДСРСБНА се извличат материално-правните предпоставки, за да се обяви принадлежност на едно лице към органите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на БНА: 1.лицето, чиято принадлежност към структурите на органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА се обявява, да принадлежи към категорията на лицата по чл. 26 от закона и 2.съществуване на доказателства по смисъла на чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, удостоверяващи наличие на дейност като щатен или нещатен служител или секретен сътрудник на органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА.

За да се установи и обяви тази принадлежност на жалбоподателя, следва кумулативно да е налице и задължение на Комисията да извърши това – т.е. да се основава и на предвидените по чл. 26 и чл. 27 от ЗДРДОПБГДСРСБН материално-правни предпоставки. В случая, не е налице хипотезата на предварителна проверка по чл. 27 от ЗДРДОПБГДСРСБН, следователно е допустима само предпоставка предвидена по

чл. 26 от този закон. Щом лицето е сред предвидената категория Комисията дължи проверка за тези длъжности в архивите, управлявани от нея.

1) По първата предпоставка – лицето да принадлежи към категорията на лицата по чл. 26 от закона:

Не се спори от жалбоподателя и се установява от доказателствата по делото, че със заповед № КВ-907/02.10.1997 г. на министър-председателя на Република Б. Н. К. Ц. е назначен за член на Научната комисия на Висшата атестационна комисия по медицина и стоматология. Следователно Ц. в меродавен по чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА период (от 10.11.1989 г. до влизането в сила на този закон - 23.12.2006 г.) е заемал публична длъжност, която попада в обхвата на чл. 3, ал. 1, т. 29 от разглеждания закон, във връзка с чл. 33, ал. 2 от ЗНСЗ (отм.), тъй като членовете на научните комисии към ВАК се назначават от председателя на Министерския съвет. Тоест жалбоподателят попада в кръга на лицата по чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, за които Комисията е задължена да извърши проверка по реда на този специален закон относно принадлежността им към службите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА и ако установи да обяви принадлежност към органите по чл. 1 от същия закон за проверяваното лице.

По втората предпоставка - съществуване на доказателства по смисъла на чл. 25 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, удостоверяващи наличие на дейност като щатен или нещатен служител или секретен сътрудник на органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, твърдението на жалбоподателя е, че не е поемал ангажимент към служители и структури на бившата ДС, не е писал доклади до ДС и няма никакви документи, които да доказват негова дейност за тези служби.

Оплакванията на жалбоподателя са неоснователни, доколкото установяването на принадлежност към структури на ДС и РЗБНА по смисъла на ЗДРДОПБГДСРСБНА е само констатация на Комисията въз основа на документи, налични в управлението от Комисията архив, които законът свързва с понятията „секретен сътрудник” и „дейност”, а не установена реално извършвана дейност на такъв сътрудник от страна на лицето. В този смисъл не е необходимо за установяване принадлежността му към цитираните органи, лицето да е имало активно поведение в качеството на техен сътрудник, нито е необходимо да е изразило съгласието си да сътрудничи писмено. За тези си изводи съдът съобрази и изложеното в решение № 4 от 26 март 2012г. по конституционно дело № 14 от 2011г., където К. съд на РБ излага следните мотиви за отхвърляне искането за установяване на противоконституционност на чл. 25, т. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА: „Законът предвижда обявяване на принадлежност на лицата по чл. 3 към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, а не на реалната конкретна дейност на тези лица в полза на посочените служби. Това е видно от наименованието на закона и от предмета на регулиране (чл. 1, ал. 1 и 2), от правомощията на комисията (чл. 9, т. 2), от предмета на доказване (чл. 24), от задължителното установяване на принадлежност към органите или от установяване в рамките на предварителна проверка (чл. 26, ал. 1 и чл. 27, ал. 1), от съдържанието на решението на комисията (чл. 29, ал. 1). Законодателят използва понятието "принадлежност", което означава качество на някой да бъде част от състава на нещо. Той не възлага на комисията правомощие да прави оценка на лицата, за които установява принадлежност при извършената проверка по наличните документи. Комисията не извършва оценъчна дейност кое от лицата е работило в полза на националната сигурност, в борбата против тероризма и пр. или кое е извършвало

дейност по доставяне на друг вид сведения.”

Както се посочи вече принадлежност към органите по чл. 1 от Закона се установява при наличие на дейност като щатен или нещатен служител или секретен сътрудник на горепосочените органи (чл. 24 от ЗДРДОПБГДСРСБНА), което наличие на дейност като секретен сътрудник се установява (чл. 25) със собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата на оперативен отчет; документи от ръководилия го щатен или нещатен служител, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви (регистрационни дневници и картотеки), протоколите за унищожаване или други информационни носители. Приложените и изследвани в случая от Комисията документи: документи от ръководилия го щатен служител на ДС – рапорт за извършена вербовка и предложение от 28.03.1990 г. за изключване от агент „В.” с рег. № 60840 от агентурния апарат, както и наличие на данни за лицето в справочните масиви - регистрационна бланка, картони обр. 4 и обр.6, дават основание принадлежността му да бъде квалифицирана като такава на „секретен сътрудник” – агент по смисъла на § 1, т. 4 от ДР на ЗДРДОПБГДСРСБНА (там дефиниция за сътрудник - български граждани, оказвали негласна помощ на органите по чл. 1 в качеството на резиденти, агенти, съдържатели на явочни квартири, съдържатели на секретни (конспиративни) квартири, осведомители, доверени лица и информатори). Наличието на който и да е от документите изброени в Закона (а в случая те са няколко от изброените в чл. 25, т. 3) е достатъчно основание за обявяване на принадлежност по смисъла на ЗДРДОПБГДСРСБНА.

По нататък обсъждайки документите, които законът допуска при установяване на принадлежност към ДС и РЗБНА К. съд на РБ отбелязва: „В нея (разпоредбата на чл. 25 от закона) примерно и алтернативно се изброяват документите по смисъла на този закон, с които може да се установява дейност на секретен сътрудник, като включително в края на разпоредбата се допуска това да става и с други неупоменати в нея документи по смисъла на този закон. В резултат на това законодателно решение принадлежност към органите по чл. 1 се установява освен с документите, които изхождат от сътрудника (собственоръчно написана или подписана декларация за сътрудничество; собственоръчно написани агентурни сведения; документи за получени възнаграждения; документи, собственоръчно написани или подписани от сътрудника, съдържащи се в делата за оперативен отчет), така също и с документи, които не изхождат от него и не съдържат подписа му. Идеята на законодателя е до оспорените

документи да се пристъпи, когато личните и работни дела и съдържащите се в тях собственоръчно написани от секретния сътрудник документи са унищожени, тъй като е общоизвестен фактът на унищожаване на досиета на част от секретните сътрудници. С включване на оспорените документи сред доказателствата за установяване на принадлежност законодателят цели да избегне неравното третиране на гражданите, които са сътрудничили на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, и да не бъдат поставени в привилегировано положение лицата, чиито документи по различни причини са унищожени. Следва да се отчете и обстоятелството, че невинаги е искано писмено обещание (декларация) за сътрудничество при вербуване на секретните сътрудници или декларация за неразгласяване на връзките и работата с органите на Държавна сигурност при изключването им. Съгласно чл. 18 и 34 от приетата като доказателство Заповед № 3900 от 11.11.1974 г. на министъра на вътрешните работи такива са вземани от агентите в отделни случаи по целесъобразност. ЗДРДОПБГДСРСБНА не изисква кумулативно наличието на определени по брой или вид документи, за да се установи и обяви принадлежност на лице към органите по чл. 1 от закона. Обратно, той придава на абсолютно всички документи по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на закона качеството на документи, които са годно доказателствено средство за установяване на принадлежност и на които придава еднаква доказателствена сила.

Предвид горното и съобразно приложените по делото достатъчно доказателства по чл. 25, т. 3 вр. с §1, т.1 от ДР на закона се установява, че жалбоподателят е вербован на 24.06.1981 г. от о.р. Методи В., регистриран е като секретен сътрудник – агент на ДС, с псевдоним „В.“ на 03.07.1981 г., наличните данни за него в съставени картони образец 4 и 6, личното му дело № ІА-32767. Датата на вербовката и датата на регистрацията съвпадат с данните, отразени в регистрационния дневник в съответната му част, представени по делото. Данните съвпадат и с предложението за изключването на агент „В.“ с рег. № 60840 от агентурния апарат. Делото му към 3.7.1996 г. е съдържало пет листа: рапорт за извършена вербовка 1-2, регистрационна бланка – 3 и предложение за изключване на агент В. – 4 л. /съгласно представения опис на документите, находящи се в дело № І-А-32767/90 г. на лицето Н. К. Ц./.

По мотивите, изложени в решение № 4 от 26 март 2012г. по конституционно дело № 14 от 2011г., изводът в оспореното решение за принадлежност на жалбоподателя към службите по чл. 1 от приложимия закон, съдът намира за доказан въз основа на доказателствата по административната преписка.

Предвид изложеното обжалваното решение е издадено при правилно приложение на материалния закон, същото е постановено спрямо лице, за което е налице основание за упражняване на предвидено в закона правомощие на комисията по чл. 26, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 3, ал. 1, т. 29 от ЗДРДОПБГДСРСБНА и за което са налице доказателства по смисъла на чл. 25, т.3 от Закона за принадлежност към Държавна сигурност.

При този изход на спора и при липсата на направено искане в тази насока, на ответника разноси не се присъждат.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 18 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. К. Ц. срещу решение № 230/16.06.2011 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от получаване на съобщенията до страните, че е постановено.

СЪДИЯ: